

Autopostkantoren in Nederland 1939-1994

In 1939 werd tijdens de T.T. in Assen voor de eerste maal een autopostkantoor ingezet. In dit kader wil ik U met een bescheiden selectie uit mijn verzameling laten zien hoe het verder is gegaan met de inzet van autopostkantoren bij evenementen, ter ondersteuning van de verkoop van bijzondere toeslagzegels, in kleine woonkernen als vervanging van een onrendabel postkantoor of postagentschap, in stedelijke nieuwbouw in afwachting van een nieuwe vestiging en in de vakantietijd in recreatiegebieden en op campings.

We onderscheiden hierbij:

1. Autopostkantoor Nr. 1,	periode 1939
2. De zgn. Noodbus,	periode 1948 - 1954
3. Autopostkantoor Nr. 2,	periode 1952 - 1969
4. Mobiele Postkantoren A t/m G,	periode 1971 - 1979
5. Rijdende Postkantoren (56 stuks),	periode 1978 - 1994

Literatuur:

De Nederlandse autopostkantoren 1939-1994, J.M. Hagers. Posthistorische Studies 18, Ned. Ver. Van Poststukken en Poststempelverzamelaars, Amstelveen 1996.

Een van de 56 Rijdende Postkantoren in gebruik.

Het Rijdend Postkantoor Winsum Gn te Garnwerd op het parkeerterrein bij de molen, ca. 1992
(foto: A. Zwerver, beheerder Rijdend Postkantoor Winsum Gn)

Garnwerd werd van 14 april 1980 tot 11 januari 1982 op dinsdag en donderdag van 12.00 – 12.30 uur bezocht door het Rijdend Postkantoor Groningen. Van 11 januari 1982 – 29 april 1994 was Garnwerd opgenomen in de route van het Rijdend Postkantoor Winsum Gn en werd het bezocht op maandag, woensdag en vrijdag van 13.45 – 14.15 uur.

1. Autopostkantoor Nr. 1

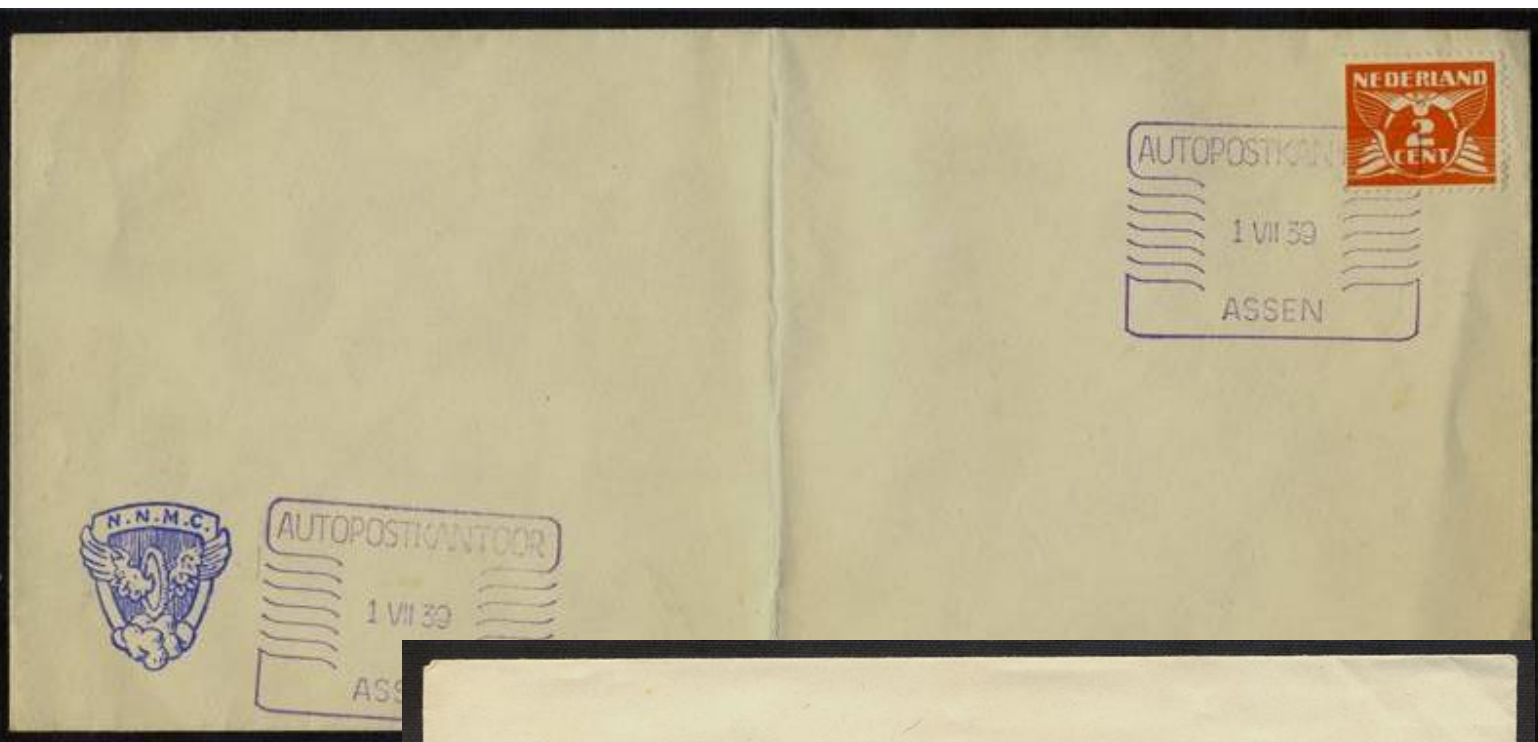
periode 1939 - (1944)

Dit postkantoor bestond uit een trekker (Chevrolet) met oplegger (DAF) met aan de buitenzijde rondom drie loketten, een brievenbus, een briefkaartenautomaat, twee postzegelautomaten, acht uitschuifbare schrijftafels en drie geluiddichte telefooncellen. Er waren rondom regenschermen aangebracht. Binnenin was plaats voor vier tot vijf ambtenaren. Men had er onder meer de beschikking over een stempeltafel, twee zakrekken, een postpakkettentafel en een telexafel.

In het totaal is dit postkantoor bij vijf evenementen in 1939 ingezet. Daarna is het niet meer gebruikt (bezuiniging), in 1944 door de Duitsers gevorderd en bij het bombardement van Kassel verbrand.

De eerste inzet van het Autopostkantoor was de T.T. van Assen op 30 juni en 1 juli 1939.

Bij volgende inzetten (o.a. NCRV-Generaal Appel – Rotterdam Feijenoord Stadion) is ook de naam van het evenement in het stempel vermeld.

In 1945 gaf de Nederlandse Spoorwegen DAF opdracht opleggers voor personenvervoer te bouwen: de zgn. noodbussen. Crossley (Engeland) bouwde hiervoor speciale trekkers. Om propaganda te maken voor de verkoop van Kinderzegels werd door de NS in 1948 aan de Stichting 'Voor het Kind' een noodbus ter beschikking gesteld. PTT benoemde de noodbus tot tijdelijk postkantoor en stelde tevens een of twee personeelsleden ter assistentie beschikbaar. Behalve voor propaganda voor de verkoop van Kinderzegels en prentbriefkaarten is de noodbus in 1953 van 10 februari tot 10 maart ten behoeve van de watersnoodactie ingezet. Er werd toen gestempeld met stempel AUTO-POSTKANTOOR 3 afkomstig uit Autopostkantoor nr. 2.

In 1948 werden door de noodbus tussen 15 november en 31 december 39 standplaatsen aangedaan. Op de zegels werd de PTT-medewerker een speciaal stempel geplaatst samen met het dagtekenstempel van de standplaats. Het speciale stempel komt in zwart, violet en blauw voor.

In volgende jaren zijn aangepaste stempels met daarin een afbeelding van de noodbus gebruikt. Vanaf 1952 werd de kaart van Nederland met daarin de route getekend gebruikt.

3. Autopostkantoor Nr. 2

periode 1952-1969

Op 15 april 1952 werd door DAF een nieuw autopostkantoor opgeleverd. De opbouw en inrichting was nagenoeg gelijk aan die van Autopostkantoor nr. 1. Het kantoor beschikte over drie dagtekenstempels: AUTO-POSTKANTOOR 1, 2 en 3. Het postkantoor is voor het laatst ingezet bij de verkoop van kinderzegels van 11 tot en met 13 november 1969 te Amsterdam. In 1970 is het kantoor verkocht aan Circus Tony Boltini die er een kassawagen van maakte.

Het Autopostkantoor is bij diverse evenementen, herdenkingen en verkoopacties ingezet. De drie dagtekenstempels zijn wisselend gebruikt.

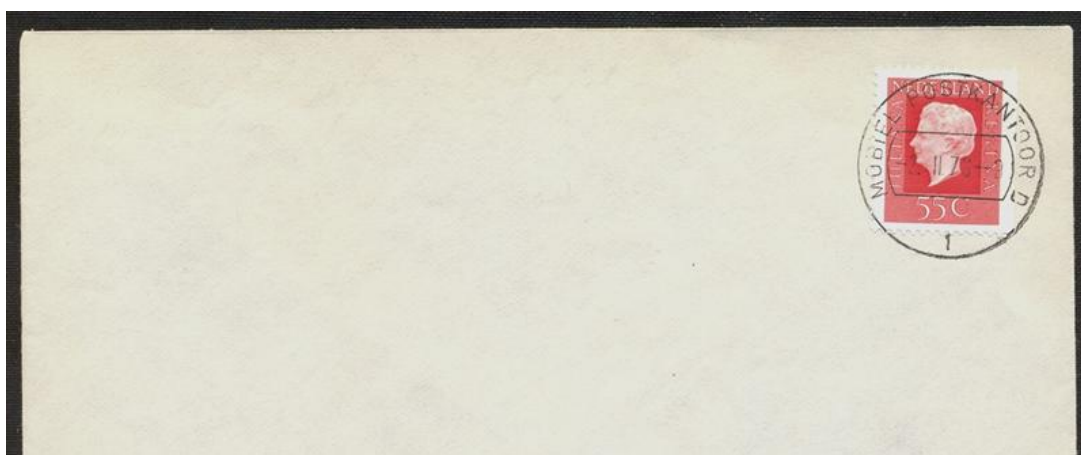
Ook heeft Autopostkantoor Nr. 2 bij gelegenheid van de geboorte van Z.K.H. prins Willem-Alexander bij het Academisch Medisch Centrum Utrecht gestaan.

De laatste jaren werd ter ondersteuning van de verkoop van kinderzegels via het autopostkantoor op de Dam te Amsterdam een zgn. Dam-enveloppe uitgebracht. De ontwerper, Wim Bijmoer, heeft daar in het autopostkantoor zelfs een signeersessie gehouden.

Om de dienstverlening in kleine kernen te kunnen behouden werd 26 mei 1971 als proef het eerste mobiele postkantoor (Opel Blitz) in gebruik genomen. Het was Mobiel postkantoor A met als standplaats Rozendaal. Een tweede proef werd genomen met een 5-tal caravans: Mobiel Postkantoor B (Zevenaar), Mobiel Postkantoor D (Venray), Mobiel Postkantoor E (Rotterdam) en twee als reserve. Voor een derde proef werd een Daimler Benz, type 0 407 tot postkantoor ingericht: Mobiel Postkantoor F (Leeuwarden) en G (Zaltbommel). De Mobiele Postkantoren zijn in 1978 en 1979 omgezet in Rijdende Postkantoren. Voortaan werd de naam Rijdende Postkantoren gebruikt omdat de naam Mobiel Postkantoren niet ingeburgerd raakte.

Het Mobiel Postkantoor D (Venray) – Caravan type Avente Maggiore

In antwoord op uw schrijven d.d. 22 oktober 1977 deel ik u mede, dat er geen informatieblad omtrent de werkzaamheden betreffende het Mobiel kantoorD in omloop zijn. De standplaatsen van het Mobielkantoor zijn in de woonplaatsen Tienray van 09.00 uur- 10.30 uur.
Swolgen van 11.00 uur- 12.00 uur.
Blitterswijck van 13.30 uur - 14.30 uur.
Hopende u hiermede van dienst te zijn geweest verblijf ik,

Hoogachtend,

wnd directeur,

L J G Driessen.

Directeur

Postkantoor

Venray

5. Rijdende Postkantoren (56 stuks)

periode 1978-1994

Vanaf 1978 tot 1987 zijn 56 Rijdende Postkantoren in gebruik geweest. Regelmatig zijn de inzetgebieden uitgebreid, ingekrompen of opnieuw verdeeld over naastliggende Rijdende Postkantoren. De Rijdende postkantoren werden ook ingezet op campings en in recreatiegebieden. Tussen 1992 en 1994 zijn alle Rijdende Postkantoren opgeheven.

Route: maandag - woensdag - vrijdag

Halteplaatsen en tijden:

Tienray	: t.o. Hotel de Groene Lantaarn	08.45 - 09.30 uur
Swolgen	: parkeerterrein Mgr. Aerefsstraat	09.45 - 10.15 uur
Blitterswijk	: op het Plein	10.30 - 11.30 uur
Orlo	: Hoofdstraat 18	11.45 - 12.15 uur
Maashees	: Gemeenschapshuis M. Geurtsstraat	13.30 - 14.15 uur
Oostrum	: Gemeenschapshuis Watermolenstraat	14.30 - 16.30 uur

Route: dinsdag - donderdag

Halteplaatsen en tijden:

Leunen	: parkeerplaats St. Apolloniastraat	08.45 - 09.30 uur
Castenray	: hoek Horsterweg-Lollebeekweg	09.45 - 10.15 uur
Blitterswijk	: op het Plein	10.30 - 11.30 uur
Geysteren	: t.o. de Kerk	11.45 - 12.15 uur
Merselo	: t.o. de Kerk	13.30 - 14.15 uur
Oostrum	: Gemeenschapshuis Watermolenstraat	14.30 - 16.30 uur

Vragen of opmerkingen kunt u richten aan:
de directeur van het postkantoor Venray,
postbus 99100, 5800 NA Venray,
telefoon: 04780 - 87070.

Mobiel Postkantoor D (Venray) is op 1 februari 1979 omgezet in Rijdend Postkantoor Venray.

Tot 4 april 1989 wordt het inzetgebied regelmatig uitgebreid. Op 2 mei 1983 worden de kernen Leunen, Castenray, Merselo en Geysteren op dinsdag en donderdag in de route opgenomen. Zie de folder. In april 1989 vervallen de standplaatsen Leunen, Castenray, Merselo.

Per 30 april 1994 wordt het Rijdend Postkantoor Venray opgeheven.

C.L.J. de Kaper,
Hollands hof 61,
2411 KD Bodegraven

Op 22 oktober 1979 werd het Rijdend Postkantoor Gorinchem in gebruik genomen. (1^e dag)

PTT POST

Oktober 1979

Geachte inwoner,

Ook buiten de steden moet elke PTT klant binnen redelijke afstand van zijn woning geholpen kunnen worden. In de kleinere plaatsen kan echter, wegens de geringe omzet, niet altijd een eigen postkantoor gevestigd zijn of gehandhaafd blijven. Daarom komt de PTT naar u toe met een rijdend postkantoor.

Dit rijdende kantoor zal de huidige postkantoren te Schelluinen, Leerbroek, en Hoogblokland gaan vervangen. Daarnaast zullen ook de inwoners van Dalem de gelegenheid krijgen hun zaken op een postkantoor dicht bij huis af te doen.

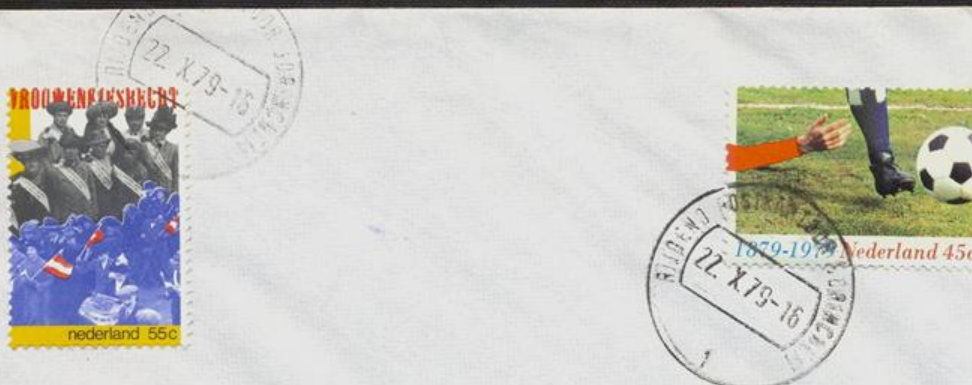
Met ingang van **maandag 22 oktober** a.s. zal het rijdende kantoor dagelijks de genoemde dorpen bezoeken. Een schema van de route vindt u op de achterzijde van deze folder.

Bij de halteplaats, die door een speciaal bord wordt aangegeven, bevinden zich een postzegelboekjesautomaat en een brievenbus.

Ik hoop dat u allen de weg naar het rijdende kantoor vlot zult weten te vinden, zodat de PTT dienstverlening aan de gemeenschap op een uitgebreid en goed niveau gehandhaafd kan blijven.

Hoogachtend,

T. B. Meijer
directeur postkantoor
Gorinchem

De Hr. El
De Kaper
Hollandsprof 61
2411 KD Bodegraven

Tweede rijdende postkantoor voor Gorinchem

GORINCHEM – Directeur H. Hermelink van het postdistrict Utrecht zal woensdag 30 juli a.s. in Gorinchem officieel het tweede rijdende postkantoor voor deze stad in dienst stellen. Iets minder dan een week later zal deze „postbus” voor de eerste keer het Land van Heusden en Altena binnenrijden, haar toekomstig werkterrein. Samen met de eerste bus, die de zogenaamde droge kant (be-noorden de Merwede) be-dient, wordt dan in principe

De postambtenaren Piet de Graaf (links) en Cor Dammers voor de mobiele postinrichtingen.

het hele ambtsgebied van Gorinchem bestreken.

Vanaf 4 augustus kunnen de bewoners van de dorpen Eethen en Meeuwen voor hun postzaken dagelijks in het nieuwe mobiele postkantoor terecht. Op maandag en don-derdag zal de bus daarnaast ook Drongelen en Uitwijk

bezoeken. Datzelfde geldt op dinsdag en vrijdag voor Babiloniënbroek en Oudendijk, terwijl voor de woensdag Waardhuizen op het pro-gramma staat. Deze plaatsen bevinden zich alle ten zuiden van de Merwede.

Het eerste rijdende postkan-toor van Gorinchem heeft haar werkterrein ten noor-den van deze rivier. Dage-lijks doet deze bus de plaat-sen Dalem, Schelluinen, Leerbroek en Hoogblokland aan.

Al bij de ingebruikname van het Rijdend Postkantoor Gorinchem was bekend dat er een tweede Rijdend Postkantoor nodig was.

Op 11 november 1979 werd de benaming van het bestaande postkantoor Rijdend Postkantoor Gorinchem A.

Op 4 augustus 1980 werd Rij-dend Postkantoor Gorinchem B in gebruik genomen.

19 mei 1987 werd Rijdend Postkantoor Gorinchem C ingezet. (Geen afbeelding)

BRIEFKAART

AFZENDER

Rijdend Postkantoor
Gorinchem A
Postbus 99100
4200 NA GORINCHEM

AFZENDER

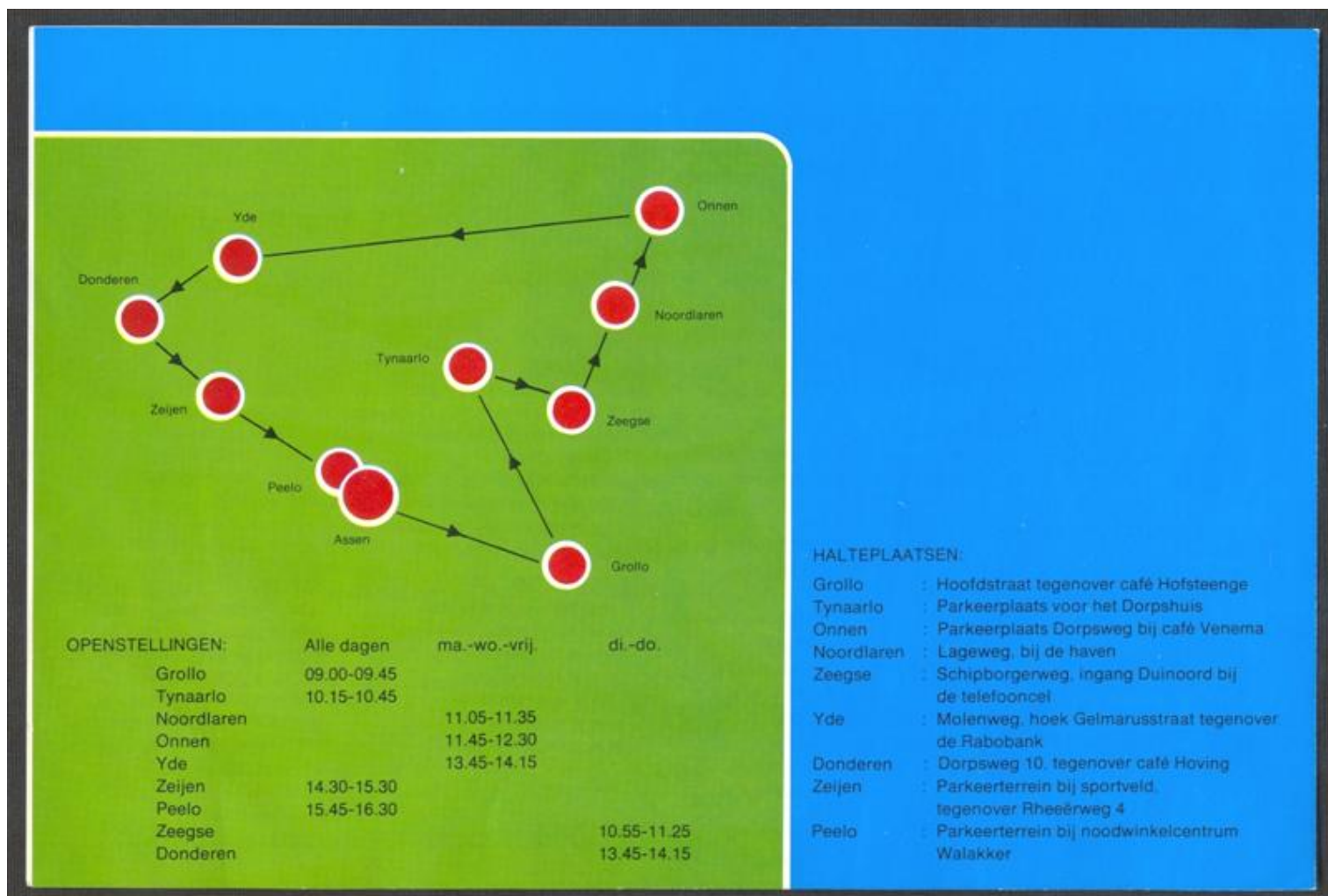
Rijdend Postkantoor
Gorinchem B
Postbus 99100
4200 NA GORINCHEM

BRIEFKAART

CLJ DE KAPER
HOLLANDSHOF 61
2411 KD BODEGRAVEN

Ook Assen en omgeving heeft een Rijdend Postkantoor gekend. Op 9 november 1981 wordt het postkantoor in gebruik genomen. Per die datum waren de postkantoren Zeijen en Grolloo gesloten. Op donderdag 5 en vrijdag 6 november werd er proef gereden waarbij de bewoners welkom waren om kennis te maken met de nieuwe vorm van dienstverlening.

Vanaf 1982 was het Rijdend Postkantoor Assen iedere laatste zaterdag van juni aanwezig bij de TT.

Op 23 november 1983 werd in Assen de standplaats Peelo: Parkeerterrein bij noodwinkelcentrum Walakkerweg opgeheven omdat in het nieuwe winkelcentrum aan de Scharmbarg in de woonwijk Peelo een postagentschap werd geopend.

Op 9 oktober 1984 werden de standplaatsen in Donderen en Zeegse opgeheven wegens te geringe omzet. Er kwamen nieuwe standplaatsen in Gasteren aan de Brink en in Hijken aan het Westeinde voor in de plaats.

Vanaf 1 februari 1988 kwam er in Assen een standplaats aan de Zichtheugte in de wijk Marsdijk ter voorbereiding van het postkantoor dat in 1993 in de supermarkt van De Boer in het winkelcentrum Marsdijk zou worden gevestigd.

Het Rijdend postkantoor Assen is op 14 februari 1994 opgeheven.

5.

Het duurde even voor het Rijdend Postkantoor Assen over een eigen adresstempel beschikte.

